

Partnerstwo
wokół **TRÓJGARBU**

Miesięcznik Partnerstwa Wokół Trójgarbu nr 4/2010

W numerze:

Partnerstwo Wokół Trójgarbu pamięta również o najmłodszych.

Partnerstwo wokół Trójgarbu również o najmłodszych. Od stycznia 2010 punkty przedszkolne działają w Czarnym Borze (Grzędy, Jaczków i Witków Śl.) a od września br. również w Starych Bogaczowicach.

Str. 2

Dolnośląskie Liceum E-learningowe

Już pisaliśmy o tym, że w Czarnym Borze działa Uniwersytet III wieku i seniorzy spędzają wolne chwile, ucząc się piosenek ludowych, rękodzieła czy też wyjeżdżają na atrakcyjne wycieczki.

Str. 2

Partnerstwo Wokół Trójgarbu

Zbliża się powoli do końca 2 letni projektu, realizowany na obszarze gmin Czarny Bór i Stare Bogaczowice.

Str. 3

Młody Przedsiębiorca również w Czarnym Borze

Zakończyły się już warsztaty przedsiębiorczości w ramach „Młodego Przedsiębiorcy 2010”. Do końca listopada wzięło w nich udział ok. 250 uczniów z 15 gimnazjów w powiecie wałbrzyskim.

Str. 3

Konferencja w Uźgorodzie

Zbliża się do końca pierwszy międzynarodowy projekt realizowany w ramach Partnerstwa Wokół Trójgarbu pn. „Rola turystyki ekologicznej w rozwoju gmin wiejskich w Polsce i na Ukrainie – na podstawie doświadczeń niemieckich”.

Uczestnicy konferencji

We wrześniu br. w Czarnym Borze odbyły się warsztaty tematyczne; tego samego miesiąca delegacja mieszkańców Czarnego Boru i Starych Bogaczowic pojechała do Schwarzwaldu, by przyrzeć się niemieckim sposobom rozwijania turystyki ekologicznej i wiejskiej. Przez październik i listopad opracowana została publikacja zawierająca zbiór dobrych

praktyk w zakresie zarządzania turystyką w Polsce, Niemczech i na Ukrainie. Posumowanie całego projektu była międzynarodowa konferencja, połączona z wizytami studyjnymi, która odbyła się w Uźgorodzie w dniach 15-17 listopada 2010r.

W programie konferencji oprócz oficjalnych spotkań i prezentacji odbył się występ żeńskiego chó-

Skansen w rejonie Uźgorodu

Drewniana cerkiew

ru oraz zwiedzanie okolicznych zabytków, w tym drewnianej cerkwi i skansenu. Jak zapewniają uczestnicy projektu „Z tej mąki będzie chleb...” czyli planowane są kolejne działania związane z zacieśnianiem kontaktów z sąsiedami ze wschodu i zachodu Polski i tworzenie wspólnych pomysłów na rozwój turystyki wiejskiej i ekologicznej.

Dlaczego poLubię Edukację?

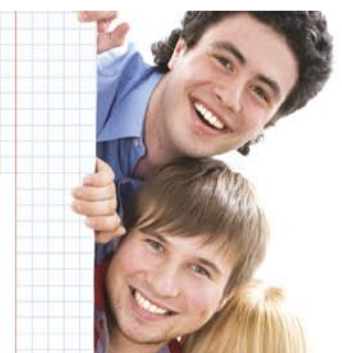
www.dle.edu.pl
Zapisz się!

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

miesiecznik@fee.pl, www.wokoltrojgarbu.pl

str. 1

Partnerstwo wokół Trójgarbu pamięta również o najmłodszych. Od stycznia 2010 punkty przedszkolne działają w Czarnym Borze (Grzędy, Jaczków i Witków Śl.) a od września br. również w Starych Bogaczowicach. Poniżej kilka informacji o działalności tych placówek.

Idziemy do Przedszkola – pierwsze sukcesy

Jak już pisaliśmy od września br. dzieci w Starych Bogaczowicach mają swoje małe królestwo, w którym mogą się uczyć i bawić.

22 października odbyło się uroczyste otwarcie nowego obiektu, w którym mieści się punkt przedszkolny a już 9 listopada 5-latkowie wzięły udział w Konkursie Powiatowym: Muzyczne Formy Ludowe. Pomimo ostrej konkurencji nasze rozśpiewane przedszkolaki podbiły serca jury piosenką „Jagódki” i zdobyły I miejsce! Radości nie było końca. Klaudia, Bartek i Klaudia zdobyli piękne dyplomy oraz nagrodę dla całego przedszkola. Opiekunką 5-latków, która przygotowała dzieci do zwycięskiego występu jest Ewelina Laskowska. Już niebawem dzieci ze Starych

Bogaczowic wybierają się na wycieczkę do bawialni w Świdnicy. Dla wielu z nich to będzie pierwsza okazja do

szalonej zabawy z kulkami. Gratulujemy sukcesów i życzymy nowych i ciekawych pomysłów.

Przedszkolaki spod Trójgarbu – w co się bawimy?

Jesień zbliża się już do końca i ustąpi miejsca zimie. W przedszkolu w Grzędach - widać jeszcze jesienne dekoracje, w kąciu przyrody oraz na wystawie prac dzieci. Jesienny klimat został stworzony dzięki skarbowi jesieni, zebranych podczas wycieczek. Na spacerach dzieci obserwowały także różne czynności ludzi, którzy przygotowują się do zimy. Były to na przykład wykopki.

W Witkowie Śl. dzieci mają również dużą salę, na której odbywają się występy dzieci, dorosłych, zabawy i różne uroczystości. W kalendarzu przedszkola jest wiele okolicznościowych spotkań z rodzicami: Dzień Mamy, Dzień Babci, zbliżają się Walentynki i wiele innych. Na dużej Sali dzieci wystawiają piękne przedstawienia, przebierając się np. za zielone żabki.

Jak tylko w ciągu dnia świeci słońce, dzieci w Jaczkowie bawią się na placu zabaw. Korzystają z każdej okazji, bo niebawem spadnie śnieg i zjeżdżalnia będzie samotnie stała aż do pierwszych dni wiosny. Nowy plac zabaw przy Gminnym Ośrodku Kultury w Jaczkowie jest świetnym uzupełnieniem do pracy wychowawczej w przedszkolu.

Dolnośląskie Liceum E-learningowe

www.dle.edu.pl

Już pisaliśmy o tym, że w Czarnym Borze działa Uniwersytet III wieku i seniorzy spędzają wolne chwile, ucząc się piosenek ludowych, rękodzieła czy też wyjeżdżają na atrakcyjne wycieczki.

Od grudnia 2010 rusza nowy projekt Fundacji Edukacji Europejskiej, tym razem skierowany do osób, które chcą uzyskać średnie wykształcenie i przystąpić do matury w 2011r. Jest to bardzo ciekawa forma edukacji zwłaszcza dla osób, które już dawno skończyły szkołę podstawową, gimnazjum czy też szkołę zawodową i boją się ponownie zacząć się uczyć.

Dolnośląskie Liceum E-learningowe

Wiele jest takich osób i wielu z nich twierdzi, że m.in. brak wykształcenia średniego jest jedną z przeszkód na drodze do znalezienia ciekawej pracy. Liceum e-learningowe to ciekawa forma nauki, wymagająca tylko podstawowej wiedzy w zakresie obsługi komputera oraz dostęp do Internetu. Właśnie przez Internet, czyli bez konieczności dojeżdżania na zajęcia, w

godzinach dostosowanych do własnych potrzeb można uczyć się i zdobyć średnie wykształcenie. Od grudnia 2010 na stronie internetowej www.dle.edu.pl uruchomiona zostanie platforma internetowa, na której wszystkie zainteresowane osoby mogą bezpłatnie przygotować się do egzaminów z 11 przedmiotów w zakresie szkoły średniej. Lekcje prowadzone będą w formie on-line tj. za pomocą atrakcyjnych prezentacji, udostępnianych przez Internet. Nad każdym przedmiotem czuwa nauczyciel, z którym będzie można konsultować się za pomocą czatu lub poczty

Konferencja wdrożeniowa w Zespole Szkół nr 5 w Wałbrzychu (16.XI.2010)

elektronicznej. Nauka w Liceum E-learningowym obejmuje wszystkie przedmioty tj. j. polski, matematyka, j. obcy, chemia, biologia, historia, wos, geografia, fizyka, podstawy przedsiębiorczości oraz technologia informacyjna. Po 14 miesiącach

spokojnych przygotowań można będzie przystąpić w lutym 2012r do egzaminów eksternistycznych. Oznacza to, że każda osoba, która zda te egzaminy będzie miała już wykształcenie średnie a później w maju 2012 może przystąpić do matury. Udział

w całości projektu, łącznie z egzaminami jest całkowicie bezpłatny. Dla mieszkańców Czarnego Boru i Starych Bogaczowic, zainteresowanych nauką w Liceum, możemy zaoferować pomoc w formie dodatkowych konsultacji. Serdecznie zapraszamy.

Partnerstwo Wokół Trójgarbu – koniec I etapu

Zbliża się powoli do końca 2 letni projektu, realizowany na obszarze gmin Czarny Bór i Stare Bogaczowice. Nazwany został Partnerstwo Wokół Trójgarbu bo zaraz po projekcie Ekomuzeum Wokół Trójgarbu, zapoczątkował powstawanie Partnerstwa między dwoma gminami i wspólne działania na rzecz dzieci, młodzieży, osób dorosłych, rozwoju turystyki itp.

Z projektu skorzystały głównie dzieci ze szkół podstawowych oraz dorośli, którzy uczestniczyli w

tworzeniu Strategii Rozwoju Ekomuzeum Wokół Trójgarbu, warsztatach i wizytach studyjnych. Po zakończeniu

projektu, w styczniu 2011r zaprezentujemy dokładne jego podsumowanie i opiszemy wszystkie działania

Warsztaty dla dzieci

Młodzi Ekolodzy podczas letnich warsztatów

Zajęcia Młodych Ekologów

wraz z pięknymi zdjęciami. Przed Stowarzyszeniem Partnerstwo Wokół Trójgarbu stoi trudne zadanie. Po dwóch latach wspólnych zajęć dla dzieci w ramach całorocznego Kółka Młodych Ekologów oraz dwóch Letnich Szkół Młodych Ekologów trzeba zadbać o kontynuację tych działań. Mali uczniowie szkół podstawowych, którzy od 2009 uczestniczyli w zajęciach poszli już do gimnazjów a ich następcy czekają na

atrakcyjne zajęcia. Dzisiaj z perspektywy czasu, można powiedzieć, że już w styczniu 2011 dzieciom zabraknie edukacji ekologicznej, więc trzeba połączyć siły wszystkich partnerów, żeby w 2011 w szkołach podstawowych w Czarnym Borze i Starych Bogaczowicach ruszyła kolejna, trzecia już edycja Szkoły Młodych Ekologów. Na zdjęciach kilka przykładów jak bawiły i uczyły się dzieciaki Wokół Trójgarbu w latach 2009 – 2010.

Młody Przedsiębiorca również w Czarnym Borze

Zakończyły się już warsztaty przedsiębiorczości w ramach „Młodego Przedsiębiorcy 2010”. Do końca listopada wzięło w nich udział ok. 250 uczniów z 15 gimnazjów w powiecie wałbrzyskim.

19 października br. warsztaty odbyły się również w Publicznym Gimnazjum w Czarnym Borze. W warsztatach wzięła udział Karolina (druga od prawej), siostra jednego z laureatów konkursu w 2009. Jej brat Patryk zajął wówczas wraz ze swoim zespołem 3 miejsce.

Jak powiedział Grzegorz Kruszyński z Fundacji Edukacji Europejskiej „Już na pierwszych warsztatach w Czarnym Borze okazało się, że uczestnikami zajęć nie są przypadkowe osoby, tylko młodzież, która ma już konkretne plany na przyszłość. Prezentowali swoje pomysły na biznes i trzeba przyznać, że są bardzo ciekawe i przemyślane. Z roku na rok poziom naszego konkursu jest coraz wyższy. Co roku udaje nam się zdobywać nowym

sponsorów, którzy finansują nagrody dla laureatów. Budżet nagród w 2009 wynosił ok. 10 tys. zł. Dzisiaj wiemy, że budżet na 2010 przekroczył już 13 tys. Cieszę się, bo obiecałem gimnazjalistom, że co roku będziemy mieli

większy budżet i dotrzymamy słowa.”

Bardzo ważną rolę w projekcie odgrywają jego sponsorzy, którzy ufundowali atrakcyjne nagrody: Prezydent Miasta Wałbrzycha Piotr Kruczkowski, Starosta Wał-

brzyski, Wójt Walimia, Wójt Czarnego Boru, Burmistrz Boguszowa Gorc, Burmistrz Miroszowa, Burmistrz Szczawna-Zdroju, Centrum Kultury w Czarnym Borze, Energia PRO S.A oddział w Wałbrzychu, Wamag S.A., WPWiK, Fun-

dusz Regionu Wałbrzyskiego, Biuro Rachunkowe „Wersor”, Hurtownia Artykułów i Urzędzeń Biurowych „KIM”, „De-Best Media” spółka z o.o., Petra Consulting Sylwia Petryna, Firma Color Studio Krzysztof Wojtowicz, Filip Żurakowski, Salon Fryzjerski „U Rudej”, PH Spoko & BE.ES, Firma Budowlana „Naam”, Katarzyna Drozdzyk, Akademia Kształcenia Europejskiego Krzysztof Kuryłowicz, EKO-NET spółka z o.o., Ewa Kołodziej, Przychodnia Zdrowia Psychicznego „Anima”. Jeszcze nie koniec listy sponsorów bo rozmowy trwają.

W tegorocznej edycji konkursu są już 3 notebooki dla

laureatów pierwszego miejsca. W ubiegłym roku notebooki pojechały do domów 3 gimnazjalistek z Publicznego Gimnazjum nr XIII w Wałbrzychu. Dodatkowo 26.X.2010 na stronie www.fee.pl oraz na łamach Panoramy Wałbrzyskiej Zarząd Fundacji Edukacji Europejskiej ogłosił konkurs indywidualny pn. Notebook dla Młodego Przedsiębiorcy, którego główną nagrodą jest również notebook. VIII Turniej Przedsiębiorczości oraz uroczyste wręczenie nagród odbędzie się 10 grudnia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu w godzinach 12.00 – 14.00.

Gazeta POLSKA THE POLISH TIMES

WALBRZYSKA **PANORAMA**

Patronat medialny nad projektem objęła Panorama Wałbrzyska. Od 26 października w każdym wtorek ukazują się artykuły promujące projekt oraz zachęcające młodych ludzi do udziału w konkursie

Rola turystyki ekologicznej w rozwoju gmin wiejskich w Polsce i na Ukrainie - na podstawie doświadczeń niemieckich

„Rola turystyki ekologicznej w rozwoju gmin wiejskich w Polsce i na Ukrainie - na podstawie doświadczeń niemieckich”

Nasz projekt to:

- » pierwszy międzynarodowy projekt turystyczny na obszarze Partnerstwa Wokół Trójgarbu,
- » wymiana doświadczeń między Partnerami z Niemiec (Schwarzwald), Ukrainy (Zakarpacie, rejon Użgorodu) i Polski (gminy Czarny Bór i Stare Bogaczowice),
- » wiedza i doświadczenie w zakresie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości na bazie turystyki ekologicznej (przykłady niemieckie i ukraińskie)

W projekcie uczestniczyli:

- » osiem osób z Ukrainy (Użgorod i okolice)
- » osiem osób z Polski, (Czarny Bór i Stare Bogaczowice)
- » przedstawiciele niemieckich organizacji edukacyjnych i turystycznych (Schwarzwald)

Warsztaty, wizyty studyjne, konferencja, publikacja ...

Wymiana doświadczeń (warsztaty tematyczne w Czarnym Borze, wrzesień 2010)

Staufen słynące z winnic (wizyta studyjna w Schwarzwaldzie, wrzesień 2010)

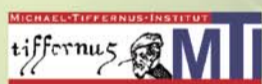

Skansen w rejonie Użgorodu (konferencja w listopadzie 2010)

Produkt regionalny - I Festiwal Kultury Ludowej „Korona Trójgarbu” (Czarny Bór, wrzesień 2010)

Projekt zrealizowany w Partnerstwie:

Michael Tiffernus Institut
Stühlingerstr. 11, D-79106 Freiburg
Koordynator (Niemcy) - Herman Knoedler
+49-(0)761-2025934
info@tiffernus.de www.tiffernus.de

Fundacja Edukacji Europejskiej

Fundacja Edukacji Europejskiej
ul Dmowskiego 2/4, 58-300 Wałbrzych, Poland
Koordynator (Polska) - Grzegorz Kruszyński
+48 601 262 182, grzegorz@fee.pl, www.fee.pl

Stowarzyszenie Perspektywa
20 prov. Teatralny, 88000 Uzhorod, Ukraine
Koordynator (Ukraina) - Kataryna Popadyuk
(380)-312-612378, perspektyva@bigmir.net
www.perspektyva.org.ua

Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Rzeczypospolitej Polskiej

Projekt dofinansowany w ramach Programu Partnerstwa Transgranicznego realizowanego przez Wschodnioeuropejskie Centrum Demokratyczne przy wsparciu finansowym udzielonym przez Norwegię ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP